

Rothaarsteig

2016

Door Jan Aartsen en Jac de Bruin

11 t/m 18 september 2016

Jan Aartsen
September 2016

Rothaarsteig 2016

Voorwoord.

Door omstandigheden lopen we dit jaar niet de Camino Levante. Daarom hebben we voor een korte route gekozen in september.

Het is de Rothaarsteig geworden in Sauerland en die loopt over de kam van het Rothaargebergte.

Ik heb hiervoor een boekje gekocht "Erlebnis Wanderführer Rothaarsteig", Der Weg der Sinne.

Het is een goed boekje met duidelijke kaarten.

Deze tocht loop ik met Jac, met wie ik de laatste jaren al meerdere tochten heb gelopen.

Het pad is in 2001 in gebruik genomen en is ca. 160 kilometer lang.

We lopen 6 dagen en 2 dagen voor de heen- en de thuisreis.

De hoofdmarkering is een rood vlak met daarop een liggende, witte R. De aanvoerende en afvoerende routes zijn gemarkeerd d.m.v. een geel vlak met daarop een zwarte liggende R. De route is zeer goed gemarkeerd.

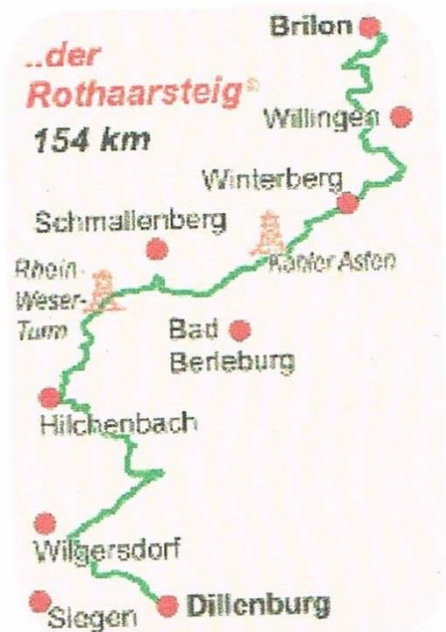
De Rothaarsteig is een van de bekendste wandelroutes in Duitsland.

Volgens de informatie, die wij kregen, wordt deze route vrij druk gewandeld. Toch hebben wij in deze periode over zes dagen maximaal 15 wandelaars ontmoet, die de Rothaarsteig liepen.

De overnachtingen heb ik vooraf geboekt.

Jac rijdt met de auto naar Brilon (ca. 350 km). We parkeren hier de auto. Na de wandeling rijden we met de trein van Dillenburg weer naar Brilon, alwaar de thuisreis wordt begonnen. In de winter is dit gebied een bekend wintersportgebied.

De route.

De route begint in Brilon en eindigt in Dillenburg. De lengte is ca. 160 kilometer. Het is tijdens de route ca. 2900 meter klimmen en ca. 3100 meter dalen. Het hoogste punt ligt op 843 meter en het laagste punt ligt op ca. 225 meter.

De belangrijkste plaatsen, die we passeren onderweg zijn: Brilon, Willingen, Winterberg, Jagdhaus, Hilchenbach, Irmgarteichen en Dillenburg.

Het parcours is steeds klimmen en dalen, bijna altijd door bossen of op andere zachte wegen. Er hoeft weinig over asfalt gelopen te worden. Voorzieningen om koffie of iets fris te drinken zijn er nauwelijks. Er wordt ook praktisch niet door dorpen gelopen. Als het eens gebeurt, dan zijn er meestal geen of nauwelijks

voorzieningen.

We gebruiken een stempelboekje, waarin we onderweg stempels verzamelen van onze overnachtingsplaatsen en bijzondere gebouwen.

Dag 0: zondag 11 september 2016.

Vandaag gaan we op weg naar Brilon voor het wandelen van de Rothaarsteig.

Om 9.15 uur is Jac bij mij. We drinken koffie, nemen afscheid van Corrie en vertrekken richting Sauerland. Het is ca. 350 kilometer rijden.

We hebben een voorspoedige reis en arriveren om ca. 13.30 uur bij het hotel in Brilon. We kunnen de auto parkeren in de buurt van het hotel.

Het hotel staat Am Markt. Op de markt is ook morgenvroeg de start van de wandeling bij de fontein en het beeld van St. Petrus en de eerste aanwijzingen (rood met witte liggende R).

Het hotel heet Starke. De route verlaat de markt via de weg naast het hotel. We hoeven zeker niet te zoeken.

We gaan eerst wat eten. Daarna checken we in. We zetten de rugzak op de kamer en gaan de omgeving verkennen.

De auto staat ca. 750 meter van het station verwijderd.

We slenteren wat door de straten. Het is een stille boel. Alle winkels zijn gesloten. Brilon heeft ca. 10.000 inwoners. We bezoeken de Nicolaaskerk.

Tegenover het hotel drinken we wat.

Als we terug bij het hotel, komen is het 17.00 uur.

Om 18.00 uur gaan we eten. We nemen uiteraard een schnitzel, echt Duits. Het smaakt goed en is een goede bodem om morgen onze tocht te beginnen.

We spreken af, dat we om 7.00 uur kunnen ontbijten.

De voorspelling is, dat het morgen warm wordt. Dus is het prettig om op tijd te vertrekken.

=====

Dag 1. Maandag 12 september 2016. Brilon – Willingen: 24 km.

Om 6.45 uur kunnen we ontbijten en we vertrekken om 7.15 uur.

Ik heb vannacht slecht geslapen. Steeds werd ik wakker. Tegen de morgen sliep ik goed en dan loopt de wekker om 6.00 uur af.

We starten bij het beeld van St. Petrus en volgen de

aanwijzing naast het hotel.

Er staan hier veel aanwijzingen. Soms zie ik er wel vier vóór me. Dit blijft hopelijk zo tot Dillenburg. Iets minder mag ook.

Het weer is heel goed. De temperatuur is ca. 18 graden en de zon schijnt volop.

De route loopt in zuidelijke richting. Dus we zullen vaak de zon vóór ons hebben.

De huizen zijn meest vakwerkhuisen en de daken zijn meest uitgevoerd met leien. Ook zijn er wel gevels bekleed met leien. Aan de huizen is te zien, dat het hier geen arme streek is.

Na ca. 3 kilometer verlaten we Brilon en gaan we via een klein paadje klimmen. We krijgen hier een mooi overzicht over Brilon met de kerk als middelpunt.

Er staan meer dan voldoende markeringen. Als je bij een markering aankomt, zien we de volgende al weer staan. Ik vraag me af of dit zo blijft.

Vanmorgen zijn we gestart op een hoogte van ca. 450 meter. Het hoogste punt op de route wordt ca. 850 meter.

We lopen over mooie paden, bruggetjes en trappen.

Om 8.45 uur staan we op een punt met mooie panorama's. Er is hier geen verkeerslawaaï, geen wind en geen vogelgeluiden. Heerlijk in deze stilte.

Het is nu ca. 20 graden en de zon schijnt heerlijk.

Het is regelmatig klimmen en dalen. Het blijft spannend.

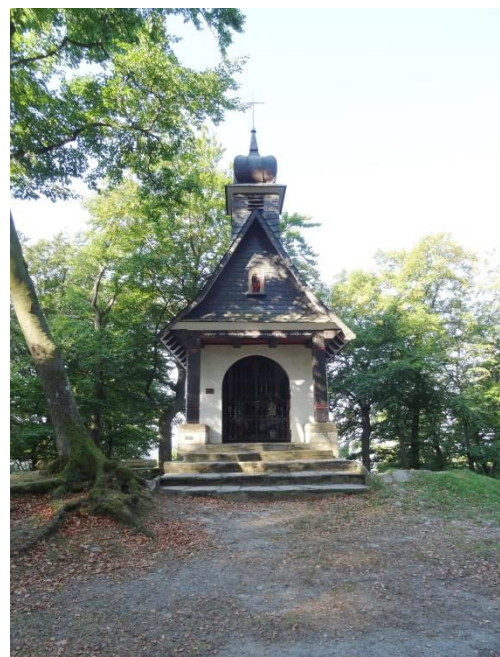
Ik hoef mijn plattegronden van de route praktisch niet te gebruiken. Dat is erg handig.

Op de richtingspalen staan ook veel aanwijzingen van andere wandelroutes.

We komen bij Boberg's Kirchhof. Er heeft in deze streek in de middeleeuwen de pest geheerst. De mensen werden afgezonderd

en hier begraven. In 1983 heeft men deze begraafplaats ontdekt.

Verderop komen we uit bij de St. Antoniuskapel. In 1747 was hier een kind verdwaald. Na enkele dagen werd het kind weer gevonden. De vader was zo blij, dat hij een kapel liet bouwen ter ere van St. Antonius.

We passeren een granieten paal. Op de ene zijde

staat: 10 km. Dit is de afstand, die we afgelegd hebben en op de andere zijde staat 140 km. Dit is de afstand, die we nog af moeten leggen. Deze palen zullen we regelmatig zien. We krijgen een klim naar 645 meter met daarna een flinke daling met daarna weer een klim.

Het is een mooie omgeving met regelmatig mooie panorama's. Op de Ginsterkopf staat een bank. We gaan hier wat eten. Er komen een paar mountainbikers naar boven geklauterd. Ze hebben het zeer zwaar. We zitten volop in de zon. Dat is erg warm.

We gaan weer dalen met daarna weer een flinke klim. Ik moet op mijn knieën naar boven klauteren. Als ik boven ben, ben ik erg moe.

Ik kijk om te zien hoe Jac het doet. Ik zie hem niet. Dan hoor ik een stem, die vraagt hoe we verder moeten. Jac heeft een alternatieve route genomen, die ik niet gezien heb.

Op mijn thermometer is het 30 graden.

We passeren de Feuereiche. Het is een stam van een eik van 11 meter hoogte. De stam is

gebeeldhouwd en ingelegd met "bladgoud" met vele symbolen. Op de

top is een koperen kunstwerk aangebracht.

Verderop staan vier hoge rotspunten. Ze heten de Bruchhauser Steinen en zijn tussen 42 en 92 meter hoog. Deze rotsen zijn ca. 400 á 500 miljoen jaren geleden als vulkanische lava uit de aarde geperst.

We kunnen alleen het bovenste gedeelte zien, omdat de rotsen in de bossen staan. Hopelijk kunnen we ze verderop beter zien.

We zijn onderweg naar Bruchhausen. Het is nu 13.15 uur. We hopen daar wat te kunnen drinken. Mijn drankvoorraad is bijna op.

We passeren een jong stel, dat in het gras een pilsje zit te drinken.

Helaas komen we niet dichterbij de Bruchhauser Steine.

De afdaling naar Bruchhausen is steil naar beneden. Als we beneden in het dorp komen, is de supermarkt gesloten.

We vragen naar een café. We kunnen in een café wat drinken, ondanks dat deze eigenlijk gesloten is. Ik kan ook een grote fles spa meenemen.

De cafébaas vertelt, dat hier in de zomer en winter veel Nederlanders verblijven. Als de Nederlanders zouden wegblijven, zou dit een ramp zijn voor dit gebied.

Hij wijst ons een andere weg, zodat we snel weer op de Rothaarsteig zijn en de route kunnen vervolgen.

Het is nu nog 4 á 5 kilometer naar Willingen. We moeten weer flink klimmen. We moeten tot Willingen nog ca. 250 meter stijgen. De hoogte in Willingen is ca. 750 meter.

Om ca. 15.15 uur zijn we op de Richtplatz. Hier staan richtingsborden in alle richtingen. Er staat een bordje, dat aangeeft, dat het nog 1 kilometer is naar het hotel Waldhaus am See.

Er zit een man op een bank met een hond. Hij vertelt, dat hij ook naar Dillenburg loopt. Hij wil er een paar dagen langer over doen dan wij. 20 Kilometer per dag vindt hij meer dan voldoende.

Wij volgen de bordjes met de gele R (aan- of afvoerroute).

Beneden zien we de huizen staan, waar we moeten zijn. De afstand van 1 kilometer klopt echt niet. Het wordt minimaal 3 kilometer.

Na wat zoeken en vragen zijn we om ca. 16.15 uur bij het hotel. We worden goed ontvangen en krijgen een pilsje aangeboden.

We gaan naar de kamer en zien, dat het er perfect uitziet.

Na het douchen gaan we eten.

We eten vandaag een Jägerschnitzel. Het smaakt heel goed.

Om ca. 20.00 uur ga ik schrijven. Jac gaat de route voor morgen bekijken. De hoteleigenaar heeft een alternatieve route aangegeven. Jac kan de route niet vinden.
Om 21.00 uur ben ik klaar met schrijven we gaan om 21.30 uur naar bed.

=====

Dag 2: dinsdag 13 september 2016. Willingen – Winterberg: 26 km.

Om 6.00 uur loopt de wekker af. Het ontbijt is gisteren al op de kamer gezet. We kunnen ook enkele broodjes klaar maken voor onderweg.

Om ca. 7.30 uur vertrekken we.

We kijken of we de route kunnen vinden, die de hoteleigenaar ons heeft gewezen. Dan hoeven we niet terug naar de Richtplatz.

Het bord “Langenberg” vinden we niet en besluiten toch terug te lopen naar de Richtplatz (2 km extra).

De weg terug is een flinke klim.

Bij de Richtplatz staat een plaquette, waarop staat, dat hier in de Middeleeuwen recht werd gesproken.

We gaan hier weer de Rothaarsteig volgen richting “de Langenberg”.

Vandaag volgen we voor een groot gedeelte de grens tussen Hessen en Rijnland Westfalen. Er staat elke 100 meter een grenspaal. Het zijn granieten palen met letters erin gehouwen. Over de exacte plaats van de palen is in afgelopen eeuwen veel strijd gevoerd.

We zien een bordje met daarop de vermelding: "mooi uitzicht". We gaan even kijken en zien inderdaad een mooi uitzicht. In de verte zien we bergen met bossages. Het uitzicht wordt enigszins beperkt door jonge aanplant

van dennen.

Om 8.45 uur arriveren we op de top van de Langenberg. De top ligt op 843 meter. Het is het hoogste punt van onze route. Er staat een groot kruisbeeld.

Daarna gaan we dalen. Het daalt flauw. Dat is prettig lopen. Je hoeft alleen maar je voeten op te tillen en je gaat vooruit.

De temperatuur is aangenaam. Het is ca. 20 graden.

Het is hier erg stil. Alleen maar rust. Een zalige ervaring.

Om ca. 9.45 uur komen we bij de Hochheidehütte. Het is een grote berghut in gebruik als café-restaurant. Het is een houten gebouw. Buiten staan veel tafels en stoelen. Er kan zelfs gebarbecued worden.

Hier kunnen we koffie drinken met iets lekkers.

De eigenaar vertelt, dat hier zwijnen, reeën en wasberen leven. Wij zullen deze dieren beslist nog wel zien. Veel vogels zijn al vertrokken om elders te overwinteren.

We gaan verder en komen bij de Clemensberg. Ook hier staat een kruisbeeld. Er is ook een Nederlands stel, dat vandaag een stukje Rothaarsteig loopt. In een kastje ligt een stempeldoosje. We zetten een stempel in ons stempelboekje.

Als we verder gaan, komen we bij de Hoppeckequelle. Het is een plasje van ca. 4 m² en af en toe borrelt er iets. Dit zou het begin moeten zijn van een

riviertje. We zien alleen wat water weglopen.

Om ca. 11.00 uur zijn we op weg naar Küstelberg. We lopen over een mooi pad door een bos. We komen regelmatig mensen tegen, waaronder ook een aantal Nederlanders.

We lopen steeds in de schaduw door bossen over mooie brede paden.

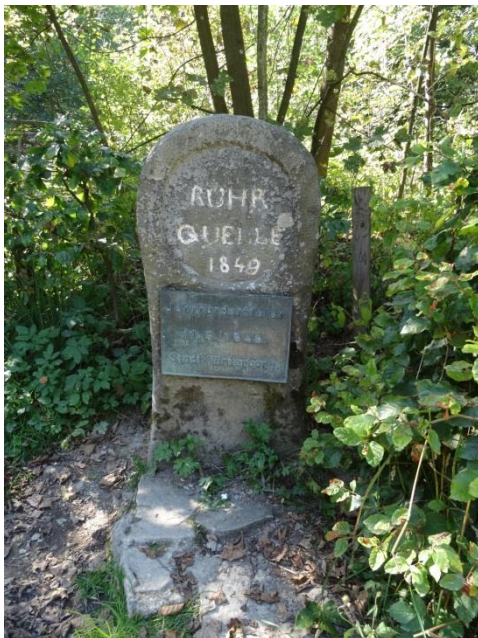

Het is nog 2,9 kilometer naar Küstelberg. Om 11.30 uur zijn we bij de Hillkopfhütte. Hier zit een echtpaar, dat verder gaat, als wij aankomen. We eten hier wat.

In Küstelberg kunnen we koffie drinken. Hier zit een Duits echtpaar. We maken een praatje met hen. Zij lopen vandaag een dagje Rothaarsteig.

Om 13.00 uur gaan we verder en komen weer op de route. We zien nu ook aanwijzingen van een Pilgerweg, een pelgrimsweg naar Santiago. Dat is niet bijzonder, want in Duitsland zijn vele pelgrimswegen.

Het is nog 8 kilometer naar Winterberg.

Onderweg komen we een jong stel tegen, dat we gisteren ook zagen. Zij lopen de route in tegenovergestelde richting. Ze zetten een auto bij het beginpunt en een auto bij het eindpunt. Als ze bij het eindpunt zijn, rijden ze naar de auto bij het beginpunt. Ik vind het nogal omslachtig. De kans is aanwezig, dat we ze morgen weer tegenkomen.

We komen bij de Ruhrquelle. Dit is de bron, waar de Ruhr ontspringt. Uit de berg komt een stuk pvc buis, waar water uitkomt. Dit is het begin van de Ruhr.

Hier zit een echtpaar. Zij starten hier met het volgen van de Ruhr per fiets. De Ruhr stroomt bij Duisburg in de Rijn. Dat wordt hun eindpunt.

Om ca. 15.00 uur zien we Winterberg liggen. Het is dan nog 2,5 kilometer.

We lopen over een pad tegen een berghelling naar beneden.

We komen bij een verkeersweg, die we moeten oversteken.

Dan dalen we via steile trappen en komen aan de rand van Winterberg. We lopen naar het

centrum. Op een terras drinken we iets. Het is hier druk met mensen.
Op mijn navigatie zie ik, dat we nog ca. 2,5 kilometer moeten lopen naar het hotel.
Als we bij het adres aankomen, worden we verwezen naar een ander hotel enkele straten verder.
Om ca. 16.15 uur zijn we bij het hotel. Ik denk, dat we hier de enige gasten zijn.
Na het douchen gaan we in de buurt eten.
Om 19.30 uur zijn we weer terug in het hotel.
Vanaf ons balkon hebben we een mooi uitzicht over een rodelbaan en er gaan steeds stoeltjesliften op en neer.
Ik ga meteen schrijven en ben hier om 20.30 uur mee klaar en ga om 21.00 uur slapen.

=====

Dag 3. Woensdag 14 september 2016. Winterberg – Jagdhaus: 30 km.

Om 6.00 uur loopt de wekker af. Het ontbijt staat weer op de kamer.
Om 7.15 uur vertrekken we. Het is buiten 16 graden.
We zitten vlakbij de route. Na het oversteken van een verkeersweg zijn we weer op de route. We zien meteen de aanwijzingen. Na een paar honderd meter steken we weer de verkeersweg over.

We gaan klimmen. Het is vrij steil. We passeren meerdere skipistes met daarboven de

gondels.

De pistes bestaan nu uit mooi groen gras, dat regelmatig is gemaaid. Het ligt al te wachten op de sneeuw, die over een aantal weken weer zal komen.

Om 8.00 uur lopen we op een hoogte van 800 meter. Dat is hoger dan het hoogste punt van gisteren.

Even later komen we bij Kahler Asten. Dat is een groot gebouw, dat dienst doet als weerstation.

Er is ook een restaurant, maar dat gaat pas om

10.00 uur open.

We gaan nu op weg naar Langewiese. Daar zullen we wel koffie kunnen drinken.

Na het weerstation gaan we dalen over een vlakke met veel bosbesstruikjes en hier en daar een dennenboom. Helaas zijn de bosbessen al geplukt.

We blijven door dit gebied lopen tot Langewiese.

Regelmatig zien we onderweg groepjes vakantiehuizen staan, die zowel in de zomer als in de winter worden verhuurd.

In Langewiese kunnen we koffie drinken.

We hebben nu ca. 9 kilometer afgelegd. We drinken koffie uit een

mok met daarop het logo van de Rothaarsteig. Ik vraag of ik een mok kan kopen. Het kan, maar de kom is wel duur.

Na de koffie gaan we verder.

Als we Langewiese hebben verlaten, passeren we de schuilhut met kruisbeeld Das Bierloch. We lopen nu tussen weiden tegen een berghelling. Ik denk aan Heidi.

Op weg naar de Hoheleyehütte moeten we nog even flink klimmen. Het landschap is hier anders dan vóór Winterberg. Tot nu hebben we vandaag veel tussen weilanden gelopen. De Hoheleyehütte is nog gesloten. Hij gaat pas om 11.00 uur open.

We stoppen op een parkeerplaats met picknicktafel om wat te eten en te drinken.

Het weer is prima. Het is ca. 25 graden. Als we in de schaduw kunnen lopen, is het heerlijk.

Om ca. 11.45 uur is het nog ca. 12 kilometer naar Jagdhaus. We kunnen nu flink doorstappen, want het is hier vrij vlak.

Na een paar kilometer komen we bij het plaatsje Kühude. Hier is een restaurantje.

We drinken wat en bestellen tomatensoep.

Dat smaakt, ook bij warm weer.

Er komt een jonge Duitse vrouw bij ons

zitten.

Ze loopt één dag Rothaarsteig.

Om 12.45 uur gaan we verder.

Op het terrein zien we een graf van een 15 jarige jongen, die in 1945 bij een bombardement door de geallieerden is gedood.

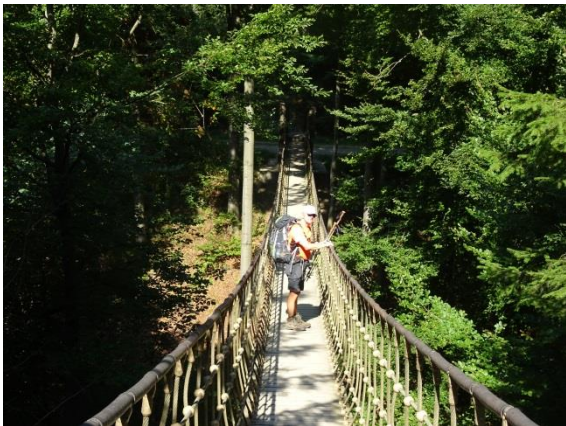
We gaan op weg naar een hangbrug. Na een kilometer zijn we bij de brug. Het is geen spectaculaire brug. Hij is ca. 30 meter lang over een dal van ca. 20 meter. Als we verder gaan, maken we een rondje en komen weer bij

de ingang van de brug. Dit lijkt wel een kermis.

Na de brug lopen we over mooie paden. Het is om 14.15 uur nog ca. 8 kilometer naar Jagdhaus.

Het is nu weer in hoofdzaak bos. Het wordt wel een beetje saai, maar het is wel mooi saai. Er waait een lekker windje. In de verte zien we witte wolken. Zou er toch ander weer op komst zijn?

We komen bij de Millionenbank. Het is een schuilhut met banken. Het is hier druk. Er zitten ca. 10 mensen op leeftijd, die even rusten.

Het is nog 2 kilometer naar Jagdhaus. Jagdhaus is een kleine plaats met 3 grote hotels en ca. 20 huizen en 75 inwoners. We drinken op het terras iets fris. Dat smaakt goed. Na het douchen lopen we een rondje door het dorp. De huizen, die er staan, zijn groot en lux. We bekijken de route voor morgen. Het is vlakbij ons hotel. Om 18.30 uur eten we in het hotel. Vandaag wordt het een Paprikaschnitzel.

Na het eten gaan we op een bank bij de vijver ons dagboek schrijven. Om 20.30 uur ben ik klaar en ga om 21.00 uur naar bed.

=====

Dag 4: donderdag 15 september 2016. Jagdhaus – Hilchenbach Lützel: 28 km.

Om 6.00 uur staan we op. Het ontbijt is gisteravond weer op de kamer afgegeven. Om 6.45 uur vertrekken we.

Het weer ziet er goed uit. In de verte zien we wel bewolking. Hopelijk is dat voor het weekeinde. We lopen vrij snel over een smal bospad. Het ruikt lekker in de vroege morgen. Om ca. 8.00 uur komen we bij een schuilhut, de Potzdammerplatz genaamd. Het is heerlijk lopen in deze rustige omgeving. We komen bij de Margaretenstein. Het is een rotsblok. Dit rotsblok is een herdenking aan het gevecht in 1592 tussen 2 heren om de hand

van Margareta. Het is niet bekend wie de winnaar was. Regelmatig zien we borden met grote witte pijlen op een rode achtergrond. Op het bord staat een klein langlaufertje. Het zijn richtingsborden voor langlaufers in de winter. Om ca. 8.30 uur zijn we op weg naar de Rhein-Weser-Turm. Het is nog ca. 3 kilometer. Regelmatig zien we op het pad grote plassen water, ondanks, dat het al enkele weken niet meer geregend heeft. Dat betekent, dat de bodem hier slecht water doorlaat.

Om 9.00 uur zijn we bij de Wasserscheide Rhein-Weser.

We hopen hier koffie te kunnen drinken. Geen koffie. De uitspanning opent pas om 11.00 uur. We kunnen toch iets fris drinken. Men kan geen koffie zetten, omdat er iets met het water aan de hand is.

Als we verder gaan, waait er een venijnig fris windje.

Om ca. 10.00 uur lopen we over een bruggetje en gaan we langs het riviertje Habecke lopen.

Jac heeft last van een onwillige bilspier. Het spuitbusje Spiroflor doet wonderen. Even later loopt hij weer als een kievit.

In een schuilhut (schutzhütte) eten we wat.

Het is nu nog ca. 10 kilometer.

We hebben vanmorgen goed door kunnen stappen.

Op het vlakke waait het flink.

Het is zelfs fris.

Om ca. 12.00 uur zijn we bij een hütte met de

Dreihernstein. Het rotsblok ligt op de grens van 3 staten in de

middeleeuwen. Het waren: Kurfürster Turms Köln, Grafschaft Nassau en Grafschaft Wittgenstein.

Het is druk hier. Er zit een gezelschap van 10 wandelaars, die druk keuvelen.

Om 12.45 uur lopen we nog steeds door bossen. Het is nog 6,5 kilometer naar hotel Ginsberger Heide. Het is een paar kilometer vóór Lützel.

Als we aankomen, zien we, dat we weer een prachtig hotel geboekt hebben. Voordat we naar de kamer gaan, drinken we eerst een pilsje op het terras. Het was weer een warme dag.

De kamer is mooi en groot.

Als we gedouched hebben lopen we een rondje in de omgeving. De omgeving is mooi met enkele grote huizen.

We zien ook de route, die we morgen moeten vervolgen.

Vlkbij het hotel staat een kopie van de St. Antoniuskapel, gemaakt

met strobalen. Leuk

Om 17.30 uur gaan we eten. We eten vandaag geen schnitzel, maar gegrilde stukjes vlees met gebakken aardappelen. Na het eten gaan we naar de

kamer en gaan op het balkon schrijven.
Om 21.00 uur gaan we slapen.

=====

Dag 5: vrijdag 16 september 2016. Hilchenbach – Irmgarteichen: 28 km.

Om 7.00 uur ontbijten we en om 8.00 uur vertrekken we.

De zon schijnt, ondanks dat vandaag regen is voorspeld. Hopelijk blijft het zo.

Onze gastvrouw biedt aan onze spullen in het hotel in Irmgarteichen af te geven. We laden een groot gedeelte van onze spullen in een grote tas, zodat we maar weinig kilo's hoeven te dragen. Het scheelt al gauw 5 kilogram per rugtas.

Als we vertrekken komen we weer langs de namaak St. Antoniuskapel.

We lopen door het dorp Lützel. We hoorden gisteren, dat hier helemaal geen voorzieningen zijn, zoals een winkel, bakker, café of bank.

Als we een spoorlijn zijn gepasseerd, gaan we door het Schwarzbachtal lopen. Het is steeds een beetje klimmen en dalen over een puinpad, wat goed loopt. We kunnen hier goed tempo maken. Rechts van ons is het dal met een moeras.

Om ca. 10.00 uur zijn we bij de Ederquelle. Er zit een jongeman, die bezig is met water koken. Zijn vriendin slaapt nog in de tent.

We gaan verder en komen in het plaatsje Waldheim. Er staan mooie huizen.

We ontmoeten een wandelend echtpaar. Ze logeren hier in een hotel en maken elke dag een rondje.

We passeren een boer, die bij een grote stapel kachelhout staat. Hij zegt, dat wij het maar goed hebben. Wij zeggen, dat wij op zijn leeftijd ook hard hebben moeten werken.

Hij vertelt, dat hier alleen hout gestookt wordt. Geen gas of

kolen. Iedereen kan een stuk bos huren en bomen kappen.

Als men genoeg hout heeft, wordt de hoeveelheid opgemeten en moet dit betaald worden aan de gemeente.

We lopen over mooie bosspaden. Gelukkig heeft het al enige tijd niet geregend.

Om 11.15 uur zijn we Grossenbach. Hier kunnen we in het Landgasthof koffie drinken. Dat is weer een paar dagen geleden. Bij de koffie nemen we een kruimelgebak.

Om ca. 11.45 uur gaan we verder.

Onderweg maak ik een foto van Jac, als hij uit Siegquelle drinkt.

Ook hier zien we regelmatig Schutzhütten met tafels en stoelen. De tafels en stoelen zijn vrij hoog en de banken zijn ook ongemakkelijk.

Het is mooi wandelweer. Het is ca. 18 graden. In het gebied waar wij lopen, zijn veel bronnen (quellen). Er staan regelmatig bordjes richting de bronnen. De meeste bronnen zijn niet meer dan een

plasje met wat bubbels.

Ik moet weer een keer sprayen, want Jac heeft weer last van zijn bilspier. Even later loopt hij weer fluitend over het pad.

We komen bij een boerderij met een nieuwe grote koeienstal. Ik zeg tegen de boer, dat hij een mooie stal heeft. Hij hoort dit graag. Het koeienras, dat hij heeft is het Duitse Melkvee.

Deze koeien vindt hij beter dan de Holsteiner, die veel boeren in Nederland hebben.

Verderop zien we zijn koeien in de wei lopen. De meeste zijn donkerbruin en er lopen ook bonte, bruin-witte koeien tussen.

In Lahnhof drinken we iets fris. De bediening is een norske vrouw. Ik denk, dat ze verwacht had, dat we ook zouden lunchen.

We gaan verder op de route. We kunnen een stukje afsnijden.

We komen uit bij de Dietztalerhütte. Hier eten we wat.

We gaan nu richting Hainchen Nord.

We lopen over de Eisenstrasse II. Dit is een weg, die vroeger gebruikt werd door de Kelten. Er werd ijzererts en kolen in de bodem gevonden. De Kelten konden de ijzererts verwerken tot staal. Zij konden

hierdoor betere wapens en gereedschappen maken, wat een voordeel was op het land en in oorlogen.

We lopen via een karrenspoor richting Hainchen Nord. Hier moeten we afslaan naar Irmgarteichen.

Het is zonnig weer. Het gaat goed. We lopen langs een helling over een mooi pad.

Tegen de helling staan vele lange dennen. Ze zijn misschien wel 15 meter hoog en zijn kaarsrecht.

Ik bedenk, dat ik hier met

We nemen de afslag Hainchen Nord. Het is de gele route van de Rothaarsteig.

Na Hainchen lopen we naar Irmgarteichen. Om ca. 15.00 uur zien we het dorp liggen.

Op een aantal lantaarnpalen zien we aanwijzingen van een pelgrimsweg.

Jef geweest zou kunnen zijn, toen we

de Ökumenische Pilgerweg liepen in 2013.

Tegen 16.00 uur zijn we bij het hotel Gasthof Ley. We worden erg vriendelijk ontvangen.

Onze spullen, die hierheen gebracht zouden worden, zijn goed aangekomen.

Het is een zeer mooie en grote kamer.

Nadat we wat gedronken hebben, gaan we douchen.

Ik kijk op internet in mijn dagboek van de Ökumenische Pilgerweg. We hebben zelfs in

dit hotel geslapen. Er staan, in mijn reisverslag van toen, foto's in van het hotel aan de buitenzijde en van de kamer. Ik vind dit erg leuk.

We gaan de route bekijken voor morgen. We kunnen deze aanvagen vlakbij het hotel.

Op de terugweg bezoeken we de kerk.

Als we om 18.00 uur in het hotel terug komen,

kunnen we eten.

Het is druk en gezellig in het restaurant.

Om 19.30 uur zijn we klaar met eten en gaan schrijven.

Het is heel bijzonder, dat wij nu in hetzelfde hotel slapen als in 2013.

Morgen de laatste dag. We gaan naar Dillenburg.

=====

Dag 6: zaterdag 17 september 2016. Irmgarteichen – Dillenburg: 30 km.

Het ontbijt is om 7.00 uur. We kunnen ook broodjes voor overdag klaarmaken. Het wordt vandaag de laatste wandeldag.

We vervolgen nu de gele route naar de Rothaarsteig. Het is ca. 3 kilometer. Er wordt voor vanmiddag regen verwacht. We hopen, dat de regen ook vandaag weg blijft, zoals gisteren. Laat de regen maar vallen, als wij in Dillenburg zijn. De gele route is mooi met veel natuur. Om ca. 7.45 uur zijn we weer op de Rothaarsteig. Om ca. 10.00 uur zijn we op de Tieferother Höhe. Het is een plateau. We zien Irmgarteichen en Hainchen in de verte liggen. Helaas is het een beetje heilig, zodat

de foto's niet helder zullen zijn.

Toen we vertrokken was het ca. 10 graden. Nu is het 15 graden. Het is heerlijk om te lopen. Ik trek mijn jasje uit.

We komen een mountainbiker tegen, die stopt om een praatje te maken. Hij woont in de buurt. Hij zegt, dat we voorlopig geen café tegen zullen komen. Hij wil zijn vrouw wel bellen om voor ons koffie te zetten. Wij slaan dit zeer vriendelijke aanbod af.

Hij is belangstellend en vraagt waar we begonnen zijn en waar we eindigen.

Hij heeft in Rotterdam, Vlissingen en Cadzand gewerkt.

We komen bij een splitsing. De afsplitsing heet Westerwald Variante Rothaarsteig. Deze variant is 32 kilometer langer. Die gaan we niet volgen. We blijven op de Rothaarsteig.

We passeren een mooi vakantiehuisje. Op de kaart staat, dat we iets kunnen drinken. Dat klopt niet, want het is gesloten.

Verderop passeren we een gebouwencomplex van Naturschutz und Vogelverein. Er loopt een man rond, die een praatje komt maken.

Hij vertelt, dat de Rothaarsteig al vanaf het begin veel gewandeld wordt.

Onderweg zijn er geen toiletten. De vrouwen klaagden hierover. Hij heeft toen aangevraagd om toiletten te mogen bouwen. Dat was niet zo eenvoudig. De gemeente en de natuurverenigingen bemoeiden zich ermee. Er werd geld aangevraagd bij de EU. Dat maakte het nog ingewikkelder. Architecten werden ingeschakeld. Iedereen kwam kijken. Het was erg ingewikkeld en het bleef duren.

De natuurvereniging heeft het geld voorgesloten en na 2 jaar werd met de bouw gestart en na 4 jaar werd het geld gestort.

Verderop hebben we een mooi zicht op de plaats Rodenbach, dat in een dal ligt. Als we in Rodenbach komen, vragen we of er een café is. Er is geen café of restaurant. Er is alleen een kleine supermarkt. We kopen wat drinken en gaan bij mensen op een tuinbank zitten en eten wat. We gaan verder richting Manderbach. Na Rodenbach moeten we weer flink klimmen. Dit zijn waarschijnlijk de laatste klimstuiptrekkingen van deze route richting Dillenburg. De man, die dag 2 vertelde over wilde zwijnen, reeën en wasberen, heeft geen gelijk gehad. We hebben geen enkel dier gezien. Zelfs ook praktisch geen vogels.

We komen een jonge vrouw tegen. Ze is vandaag in Dillenburg gestart en wil de route lopen in 8 dagen. Je kunt aan alles zien, dat het haar eerste tocht is. Ze draagt een nieuwe rugtas, nieuwe kleding en schoenen, maar ze heeft geen stokken bij zich. We lopen Manderbach in. Het is ca. 12.00 uur. Er is niets te beleven. Het is stil op straat. Het lijkt wel, of ze hier ook siësta houden. Het enige restaurant is gesloten. We lopen weer richting de route. We komen bij een weiland, waar een feest gaande is. Het blijkt het Kartoffelfeest te zijn. Wij zijn welkom en we krijgen koffie. Als we verder lopen, komen we weer op de route. Het pad loopt door een stoppelveld. Het is nu 13.30 uur. We zouden om ca. 15.30 uur in Dillenburg moeten kunnen zijn. We moeten nog een flinke berg over. Dit is dan de laatste stuiptrekking. Om ca. 14.30 uur sta ik, na een flinke afdaling, aan de rand van Dillenburg.

Jac komt even later.

Het is nog 3 kilometer naar onze

overnachtingsplaats.

We hebben een overnachtingsplaats van 45 m2 met woon- en slaapkamer, keuken, douche en toilet. Het ziet er netjes en verzorgd uit.

We willen naar de Wilhelmsturm. Dit is het kasteel, waar Willem van Oranje is geboren.

We lopen tevoet naar de Turm. Het is ca. 20 minuten lopen.

We kunnen het kasteel bezichtigen en vanaf de balkons hebben we een mooi uitzicht over Dillenburg.

Er is een tentoonstelling over de Oranjes, die hier gewoond hebben. De

bekendste is wel Willem van Oranje. Hij heeft hier ook nog een periode gewoond, toen hij uit de Nederlanden was verbannen. Als we de Turm verlaten, dalen we af naar het centrum. Het is niet druk. De winkels zijn gesloten.

In een Italiaans restaurant eten we een spaghetti. Dat smaakt na een dag hard werken. Daarna lopen we naar een grote supermarkt, waar we wat spullen kopen voor het ontbijt van morgen en de terugreis. Om ca. 19.00 uur zijn we terug in het appartement. We gaan schrijven. Om 21.30 uur zijn we hiermee klaar.

=====

De terugreis: zondag 18 september 2016.

We staan vroeg op.

De gastheer wil ons wel naar het station brengen. Hij is stipt op tijd en wij ook. Wij gaan met de trein naar Dillenburg, waar de auto staat. De trein in Dillenburg vertrekt om 8.15 uur en komt om 8.45 uur aan in Giessen. Om 9.45 uur komt de trein aan in Marburg en om 12.45 uur vertrekt de trein in Brilon Wald en om 12.50 uur arriveert de trein in Brilon.

Het is ca. 15 minuten lopen naar de auto.
De autoreis verloopt voorspoedig. Om ca. 17.30 uur zijn we weer in Etten-Leur.
Iedereen is blij, dat we weer goed zijn thuisgekomen.
's Avonds eten we gezamenlijk bij de Griek als afscheid.
Het was een leuke tocht met geweldig mooi weer.

=====